ڕۆڵی منداڵان لە فیلمی سینەماییدا… ڕێزا شوان

سینەما یەکێکە لە باوترین جۆرەکانی هونەر، بایەخی هونەری و جوانی هەیە. سینەما یەکێکە لە هۆکارەکانی ڕاگەیاندن و زۆرترین هەوادارانی هەیە. سینەما پیشەسازیی هونەری جوانە. هەندی کەس بە (هونەری حەوتەم) ناوی دەبەن. سینەما تەنها لایەنێکی خۆشی نییە، هەموو بوارەکانی ژیانی بەسەرکردۆتەوە. ڕووناکیش دەخاتە سەر کێشەکانی کۆمەڵ. هۆکارێکی گرنگی ڕۆشنبیرییشە. سینەما دیاردەیەکی شارستانی و پێشکەوتنیشە.
ڕۆژئاواییەکان یەکڕا و یەکدەنگ نین لەسەر ئەوەی، کە سینەما هونەرێکی سەربەخۆیە یان لقێکە لە هونەری ئەدەب و شانۆ. (ڕۆدلف ئارنهایم) یەکەم داکۆکیکەر بوو، لەسەر بیرۆکەی سەربەخۆیی سینەما وەکوو هونەرێک.
فیلمی سینەمایی بریتیە لە وێنەگرتنی دیمەنە ریزبەندییەکان و ئەو وێنانەی لەسەر شاشەی سینەما لە هۆڵی سینەمادا، یا لە تەلەفزیۆن و لە ئینتەرنێتدا، یان بە هۆی دەزگای ترەوە بۆ خەڵکی نمایش دەکرێن. کە ڕووداوەکانی ژیانیان لەخۆگرتوون.
سینەما دەتوانێت ئاستی ڕۆشنبیریمان فراوانتر بکات. پەنجەرەکانمان لەسەر دەکاتەوە، بۆ ئەوەی دەربارەی ڕۆشنبیری و داب و نەریت و پێشکەوتنی گەلانی تر بزانین و چاوەکانمان بە جیهانی جیاوازی تردا هەڵبهێنین.
سینەمای منداڵان، بەشێکە لە سینەمای گشتی. ئەو فیلمە تایبەتیانە نمایش دەکات کە بە تایبەتی بۆ منداڵان نووسراون و دەرهێنراون و وێنەیان گرتوون، بۆ ئەوەی منداڵان بیانبینن. یا بۆ جەماوەرێکی فراوانتار کە بە (خێزان) ناودەبرێن.
لە ئەمڕۆدا وڵاتانی پێشکەوتووی جیهان، گرنگییەکی زۆر بە سینەمای منداڵان دەدەن. ساڵانە چەندین فیلمی تایبەتی بۆ منداڵان بەرهەمدەهێنن و نمایشیان دەکەن. بە دەیان ڕۆماننووس و سیناریۆنووس و ئەکتەر و دەرهێنەر و سینەماکار و فیلمساز و وێنەگر و کامیرامەندی شارەزا و شارەزایانی بواری پەروەردە و ئارەزووەکانی منداڵان و کۆمپانیای زۆر بەلاح، هەموو پێکەوە سەرقاڵی بەرهەمهێنانی فیلمی سینەمایی منداڵانن. بوودجەیەکی زۆر بەلاحیشیان بۆ تەرخان کردووە. ئەمریکا و یابان و

هیندستان و ئەلمانیا و پۆڵەندا و کۆریای باشوور و رووسیا و چیک پێشەنگن لە بەرهەمهێنانی فیلمی سینەمایی بۆ منداڵان.
لە بیستەکانی سەدەی رابردوودا، لە ئەمریکادا بیرۆکەی فیلمی سینەمایی بۆ منداڵان سەری هەڵدا، لە وڵاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا و ئەوروپادا پێشکەوت. لە ئەمریکادا بە شێوەیەکی فەرمی زاراوەی (فیلمی خێزانی) بەکاردەهێنن. لە ئەورووپاش زاراوەی (فیلمی منداڵان) و بە زۆریش زاراوەی (سینەمای منداڵان) بەکاردەهێنن. تەنانەت شێوازی هەڵبژاردنی پاڵەوان و کەسایەتییەکان بۆ ڕۆڵگێڕان لە فیلمەکاندا، لە نێوان ئەمریکا و ئەوروپادا، تا رادەیەک جیاوازییان هەیە. لە فیلمە ئەمریکییەکاندا، کۆمەڵێک پێویستی و مەرجی تایبەتییان هەیە بۆ هەڵبژاردنی ئەو منداڵانەی رۆڵیان لە فیلمەکانیاندا هەبێت، وەکوو شۆخ و شەنگی و بەژن و باڵا و چەند مەرجێکی تر. بەڵام لە فیلمە ئەوروپاییەکاندا، هەندێ گوێ بە سیمای تایبەتی نادەن و منداڵانی ئاسایی بۆ فیلمەکانیان هەڵدەبژێرن.

پێویستە هەندێ پێویستی لە فیلمە باشەکانی منداڵاندا هەبن: پەیامێکی ئەرێنی پەروەردەییان هەبێت، گونجاوبن لەگەڵ تەمەنی منداڵان، دووربن لە تەڵقین ئاسایی و لە پەندێری و لە ئامۆژگاریی راسەوخۆ، خۆشی و شادی بە منداڵان ببەخشن، هۆش و سۆزداری منداڵان ببزوێنن، ساکار و سەرنج راکێشبن، دووربن لە توند و تیژی.
ئەم چەند رێنماییانەش بۆ سوود وەرگرتن، ئاراستەی دایکان و باوکان دەکەین:
١ـ پێویستە ئەو فیلمە سینەماییانەی بۆ منداڵان نمایش دەکرێن، دایکان و باوکان هەڵیان بژێرن و پەسەندیان بکەن، لەژێر چاودێری ئەواندا منداڵان سەیریان بکەن. ئەرکی وەزارەتی رۆشنبیری کوردستانە، کە پیش نمایشکردنی فیلمە سینەماییەکان بۆ منداڵان، لە سینەماکان و تەلەفزیۆنەکاندا، لە لایەن لیژنەیەکی پەروەردەیی و دەروونناسی منداڵانەوە، کۆنترۆڵ بکرێن و ئەو دیمەنە نەگونجاو و ناپەسەندانەیان بسڕێنەوە کە بۆ منداڵان ناشێن و کاریگەری و رەنگدانەوەی نەرێنیان لە سەر ژیانیان دەبێت.
٢ـ پێویستە دایکان و باوکان، بە تایبەتی و بە وردییەوە، پێش نمایشکردن و بینینی فیلمەکان لە لایەن منداڵانەوە، چیرۆکی

فیلمەکان بخوێننەوە و باش سەیریان بکەن و لە ناو□□ک و مەبەستەکانیان تێبگەن. تا دڵنیابن کە شتی خراپ و نالەباریان تێدا نییە.

٣- دوای بینینی فیلمەکان، پێویستە دایکان و باوکان، هانی منداڵەکانیان بدەن، کە‌ بە راشکاوی گفتوگۆ و پرسیار دەربارەی سیناریۆ و کەسایەتییەکانی فیلمەکان بکەن. سەرنج و تێبینییەکانیان چین دەربارەی خاڵە ئەرێنییەکان و نەرێنییەکانی فیلمەکان.

٤- پێویستە دایکان و باوکانیش، بەشداربن لە بینینی فیلمەکان و لە شیکردنەوە و لە هەڵسەنگاندنی فیلمەکان، لەگە□□ منداڵەکانیان. رای خۆیان لە بارەیانەوە دەربڕن.

٤- بە زارەکی فیلمەکەکان کورت بکەنەوە، با هەریەکە لە منداڵەکان بیانگێڕنەوە. دواییش با هەریەکەیان بە کورتی بە نووسین باس لە فیلەکان بکەن.

٥- با هەریەکە لە منداڵەکانتان باس لەو کەسایەتییانەی فیلمەکان بکەن کە خۆشیان دەوین، لەگەڵ باسکردنی هۆی خۆشەویستییان بۆیان.

٦- ئەگەر بکرێت دیمەنێکی دیاریکراو لە دیمەنەکانی ئەو فیلمانەی کە دەیانبینن. لە ماڵەوەدا، بۆ خۆشی لەگە□□ منداڵەکانتاندا بە نواندن بیان نوێنن.

سوودەکانی سینەمای منداڵان

١- سینەمای منداڵان جیهانێکی رەنگینە، لە تێکەڵبوونی دیمەنەکان و موزیک و خەیاڵ پێکدێت. بۆیە بۆتە مایەی بایەخدانی منداڵان. چیرۆکەکانی فیلمەکان هۆش و خەیاڵی منداڵان بەرەو ئاسمانێکی ئەفسووناوی فراوان دەبەن.

٢- سینەمای منداڵان، کەرەستە و هۆکارێکی گرنگە لە بنیاتنانی رۆشنبیریی منداڵان و لە گەشەکردنی خەیاڵ و هزر و بیری منداڵان. بۆ ئاشکراکردنی وزە و توانا خەپەبووەکانیان و قۆستنەوەیان بۆ بە دروستی ئاراستەکردنیان.

٣- ئەرەکی سەرەکی فیلمە سینەماییەکانی منداڵان، بەخشینی خۆشی و شادییەکی تایبەتییە بە منداڵان. فیلمەکان پڕن لە دیمەنی کۆمیدی و گاڵتە و گەپ و خەندە و پێکەنین. وەکوو لە فیلمەکانی کەڵە ئەکتەری کۆمیدی جیهانی (چارلی چاپلین) و (میستەر بین) دا دەیانبینن، ئەگە‌رچی فیلمەکانی چارلی چاپلین، بە‌ رەش و سپین و مێژوویان بۆ سەدەیەک پێش ئەمڕۆ

دەگەڕێنەوە. بەڵام چێژیان هێشتا کاڵنەبێتەوە.
٤ـ دەشی فیلمە سینەماییەکان یارمەتی ئەو منداڵانە بدەن کە تووشی خەمۆکی و ترس و گۆشەگیری و توڕەیی و دڵەڕاوکی بوونە، لەم نەخۆشییە دەروونییانە رزگاریان بێت.
٥ـ ئەو هەڵویست و کارە ئەرێنییانەی، کە منداڵان لە فیلمەکانی سینەمای منداڵاندا دەیانبینن، رۆڵ و کاریگەرییەکی زۆریان لە بنیاتنانی کەسایەتی دروستی منداڵان و لە جیگیردنی رەوشت و رەفتاری باش و بەها جوانەکان لە دەروونی منداڵاندا هەیە.
٦ـ فیلمەکانی منداڵان، باشترین هۆکارن بۆ ناسینی داب و نەریت و رۆشنبیری و کەلەپوور و شێواز و رێگای مامەڵەکردنی جیاوازی گەلانی دەوڵەتانی تری جیهان. چونکە فیلمەکان وەکوو ئاوێنە وان و ژیان و رۆشنبیریی گەلانی تر دەنوێنن.
٧ـ فیلمە سینەماییەکانی منداڵان، بە سەرچاوەیەکی گەورەی ئیلهام بەخشین دادەنرێن. بە تایبەتیش ئەو فیلمانەی کە چیرۆکەکانیان لە راستییەوە وەرگیراون. هەمیشەش فیلمە بەسوود و باشەکان پەیامی ئەرێنی و هیوا و گەشبینی بە منداڵان دەبەخشن. فێریان دەکەن کە لە ژیاندا، لە سایەی متمانە بەخۆبوون و کۆشش و کۆڵنەداندا، شتێک نییە کە ناوی ئەستەم بێت و نەیاتەدی.
٨ـ بەشێکی زۆر لە منداڵان، لە رێی بینین و گوێگرتن لە فیلمەکان، بە تایبەتیش ئەو فیلمانەی بە زمانی ئینگلیزی و هەندێ زمانی ترن، کە ژێرنووسی کوردییان بۆ نەنووسیون، تا رادەیەکی باش فێری زمانی ئینگلیزی یا زمانی تر بوونە.

٩ـ فیلمە سینەماییەکانی منداڵان، توانایەکی جیاوازیان لە دەوڵەمەندکردنی هزر و بیری منداڵاندا هەیە. وزەیەکی گەورەشیان بۆ سەرهەڵدان و داهێنان پێیان دەبەخشن.
١٠ـ لەوانەیە لە رێی فیلمە سینەماییەکانەوە، منداڵان روانینیان بۆ ژیان بگۆڕێت.
پێویستە ئەوەش لە منداڵان نەشارینەوە، کە سینەمای منداڵانیش، وەکوو هۆکارەکانی تری راگەیاندن دوو لایەنە، سوودی هەیە و زیانیشی هەیە. دەبێت منداڵان لەم دوو لایەنە ئاگادار بکەینەوە. چونکە بابەتەکانی فیلمە سینەماییەکان، کاریگەرییان لەسەر ژیانی ئەمڕۆ و داهاتووی ئەو منداڵانە دەبێت کە سەیری ئەو فیلمە سینەماییانە دەکەن.

ڕۆڵی منداڵان لە فیلمەکانی سینەماییدا

لە زۆر فیلمی سینەمایی جیهانیدا، لە فیلمە سینەماییە کوردییەکانیشدا، زۆرن ئەو منداڵە بەهرەمەندانەی کە ڕۆڵی پاڵەوانێتی یا کەسایەتی سەرەکی فیلمەکانن و سەرکەوتنیان بەو فیلمانە بەخشیون. بە تایبەتیش ئەو فیلمانەی پەیوەندیان بە خودی منداڵانەوە هەیە لە گەڵ فیلمی سینەماییش بۆ گەورەکان، منداڵان دەوری سەرەکییان هەیە. هەندی لەو شاکارە فیلمە سینەماییانە، لە سایەی ڕۆڵی پاڵەوانێتی منداڵاندا، ناوبانگیان دەرکرد و لە سینەماکانی هەموو دەوڵەتانی جیهاندا نمایش کران. بە ملیۆنان دۆلار داهاتیان بوو. نووسەر و دەرهێنەرەکانیان بوون بە ملیۆنێر.

زۆر زۆرن ئەو منداڵانەی کە ڕۆڵی پاڵەوانێتی یا سەرەکییان لە فیلمە سینەماییەکاندا بۆ منداڵان و بۆ گەورەکان هەبوو. کە تەمەنیان لە نێوان (٢) ساڵ بۆ (١٥) ساڵ بوون، هەندێکیان لە ژیاندان و هەندێکی تریان مردوون. بۆ نموونە ناوی چەند منداڵێک دێنین، کە لە فیلمە جیهانییەکاندا ڕۆڵی پاڵەوانێتی و سەرەکییان تێیاندا بینیوە و ناوبانگێکی جیهانیان هەیە، وەکوو:

١ـ (جان کۆجان) ی تەمەن شەش ساڵان، لە ساڵی (١٩٢١) دا، لە فیلمی (منداڵ) لە دەرهێنانی کەڵەی هونەرمەندی کۆمیدی ئەمریکی و جیهانی (چارلی چاپلین). فیلمەکە بە ڕەش و سپییە ماوەکەی (٨٠) خولەکە (جان کۆجان) لەم فیلمانەشدا ڕۆڵی پاڵەوانێتی هەبوو: لە فیلمی (ئۆلیڤەر تویست: ١٩٢٢) و لە فیلمی (دادی: ١٩٢٣) و لە فیلمی (ڕۆبنسۆن کرۆزۆ: ١٩٢٤). کە جێی سەرسامی بینەرانی ئەم فیلمانە بوو.

٢ـ کچۆڵەی ناسک و جوان (شیرلی تمبل: ١٩٢٨ ـ ٢٠١٤) لە دایکبووی ئەمریکایە و بە (شازادێ بچکۆلە) ناوی دەبەن. لە تەمەنی (٣) ساڵیدا بە جیهانی سینەما ئاشنا بوو. ڕۆڵی پاڵەوانێتی لە زنجیرە فیلمی کۆمیدی ڕەخنەئامێز (بایبی بیورلیسکس) دا هەیە. سەرنج و سەرسامی هەموو بینەرانی بە لای خۆیدا ڕاکێشا. شیرلی تمبل لە چەندین فیلمی سینەماییدا ڕۆڵی پاڵەوانێتی هەیە. بە (ئەفسانەی سینەما) یان دەزانی. شیرلی کە گەورەش بوو، چووە ناو دنیای سیاسەت و دپلۆماسییەوە چەندین پلە و پایەی بەرزی هەبوو. لە نووسینێکم دا، بۆ درێژی باسم لە شیرلی تمبل کردووە.

٣ـ (جادلین سمیس) ی تەمەن هەشت ساڵان، کە کوڕی ئەکتەری

سینەمایی (ویل سمیس) ە، لە فیلمی (گەڕان بە دوای شادی) دا، رۆڵی پاڵەوانێتی هەیە. هەروەها لە فیلمی (کوڕە کاراتییەکە)ش لە دەرهێ□نانی (جاکی شان) جادلین رۆڵی پاڵەوانێتی هەیە.

٤ـ خونچەگوڵ (ئانۆک ستیڤن) ی سویسری، لە فیلمی (هایدی) کە لە نووسینی رۆماننووسی سویسری خاتوو (یۆهانا لویزە هۆیسەر) و دەرهێنانی (ئالان گسپۆنەر).

(ئانۆک ستیڤن) ی تەمەن هەشت ساڵان، رۆڵی (هایدی) دەبینێت.

٥ـ لە فیلمی (پیپی گۆرەویدرێژ) کە لە نووسینی کەڵە رۆماننووس و چیرۆکنووسی سویدی خاتوو (ئاسترید لیندگرین) ە، ئەو کچۆڵە‌ بلیمەتە‌ (٩) ساڵانە کە رۆڵی پیپی دەبینێت، دوو گۆرەویی درێژی هەریەکە لە رەنگێک لە پێیەکانی دایە، قژە سوورە درێژەکەی ستایلێکی تایبەتی هەیە. رۆڵێکی پاڵەوانێتی کۆمیدی هەیە و جوڵەی سەیر و سەرنجڕاکێش و زۆر کاری لە توانا بەدەر ئەنجام دەدات. دەدات و هەموو منداڵان سەرسام دەکات و دەیانهێنێتە خۆشی و خەندە و پێکەنین.

٦ـ لە زنجیرە رۆمانی (هاری پۆتەر)، لە نووسینی رۆماننووسی ئینگلیزی خاتوو (جوان رۆلینگ) کە کاکەلە (دانیال جاکوب رادکلیف) ی تەمەن (١٣) ساڵان، رۆڵی پاڵەوانێتی هەیە، رۆڵی (هاری پۆتەر) دەبینێت. کچۆلەی خونچەگوڵ (ئیما واتسۆن)ی (١٠) ساڵان و کاکەلە (رۆبەرت گرینت)ی (١٣) ساڵانیش، لە پاڵ دانیال رادکلیف دا، رۆڵی سەرەکیان هەیە. ئەم فیلمە لە هەموو جیهاندا نمایش کرا. ژمارەیەکی پێوانەیی لە دەسکەوتی پارە و لە ناوبانگ بە دیهێنا، نووسەرەکەی و دەرهێنەرەکەی بە هۆی ئەم فیلمەوە بوون بە ملیۆنێر.

٧ـ هەریەکەش لەم منداڵانە رۆڵی پاڵەوانێتیان لە فیلمە سینەماییە جیهانییەکاندا هەیە:

(کمارک لیستەر: دە ساڵان) و کچۆلە (جۆدی فۆست: لە سێ ساڵییەوە) و کچۆڵە (هایلەر میلەر: دە ساڵان) و کچۆڵە (دارو باریمۆری) و (جۆناسان ئەشمور) و (ماریۆ کۆستۆدیۆ) و (ستیڤزن وارسەر) و (لیندا بلێر) و (هارفی ستیفنز: پێنج ساڵان) و چەندین منداڵی تر کە رۆڵی پاڵەوانێتی و سەرەکیان لە فیلمە سینەماییەکاندا هەیە.

رۆڵی منداڵانی کورد لە فیلمە سینەماییە کوردییەکاندا

منداڵانی کوردیش گەر هەل و مەرجیان و دەرفەتیان بۆ بڕەخسێت، لە رووی بەهرە و بلیمەتی و زیرەکی و تواناوە، لە منداڵانی تری جیهان کەمتر نین. بەڵام بۆ داخەوە زۆر بێنازن و زۆر بە کەمی ئاوڕ لە خەون و هیوا و لە بەهرەکانیان دەدرێنەوە.

لە چەند فیلمێکی سینەمایی کوردیدا، منداڵانی کوردمان ڕۆڵی پاڵەوانێتی و سەرەکییان تێیاندا بینیوە. لە سایەی ڕۆڵی ئەو منداڵانەوە فیلمەکان سەرکەوتن و ناوبانگیان بەدەست هێنان. ئەم منداڵانەش درچووی هیچ پەیمانگایەکی شانۆیی و سینەمایی و هونەری نین. زۆر بە سروشتی و عەفەوی نواندن دەکەن و ڕۆڵەکانیان دەبینن. هەروەکوو ئەوەی یارییەکی ئاسایی بکەن. بیر و خەیاڵیان لای کامیرا و وینەگرتن نییە. ناوی چەند منداڵێکی بەهرەمەندی کوردمان دەهێنم کە ڕۆڵی پاڵەوانێتی و سەرەکییان لە هەندێ فیلمی بەناوبانگی کوردیدا هەیە:

١ـ یەکەم فیلمی سینەمایی کە بە زمانی کوردی تۆمارکراوە، فیلمێکە بە ناوی (زارێ) یا (زارە) یە. بەرهەمی یەکێتی سۆڤیەتی پێشوو، لە ساڵی (١٩٢٦) دا، لە لایەن دەرهێنەری ئەرمەنی (هامۆ بەگ نازاریان) ەوە دەرهێنراوە. دیمەنەکانی لە شاخەکانی ئەرمەنستان گیراوە و هەر لە ئەرمەنستانیش بۆ یەکەم جار نمایش کرا. ئەم فیلمە باس لە خۆشەویستی کوڕ و کچێکی لاوی کوردی ئێزیدی دەکات، کچەکە ناوی (زارێ) یە و کوڕەکەش شوانە و ناوی (سیدۆ) یە. لەژێر سەرکوتکردن و چەوسانەوە لە لایەن دەسەڵاتدارانەوە، بۆ ژیان دەجەنگن. نازانم منداڵانی کورد لەم فیلمەدا ڕۆڵیان هەیە یا نیانە. حەزمکرد وەکوو یەکەم فیلمی سینەمایی کوردی ناوی بهێنم.

٢ـ فیلمی کوردی (ساتێک بۆ مەستی ئەسپەکان) کەوا بە زمانی کوردی و فارسییە، لە نووسین و دەرهێنانی هونەرمەندی سینەماکار و دەرهێنەری فیلمی سینەمایی (بەهمەن قوبادی) یە. کە لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەرهێنراوە. لە ساڵی (٢٠٠٠) دا، بۆ یەکەم جار لە فێستیڤاڵی (کان) لە فەرەنساد نمایشکرا. ڕۆڵی پاڵەوانێتی ئەم فیلمە منداڵێکی کوردە بە ناوی (ئەیوب) ناوی تەواوی راستیشی (ئەیوب ئەحمەد)ە، لەو کاتەدا، تەمەنی (١٣) ساڵ بوو. ئەیوب لە گوندی (مرانی) سەر بە قەزای پێنجوێن لە دایک بووە، بە هۆی جەنگی نێوان عێراق و ئێرانەوە، بۆ ڕۆژهەڵاتی کوردستان کۆچیان کردبوو. هەر لەم فیلمەدا دوو ئەکتەری منداڵی تریش ڕۆڵیان هەیە، کچێ لە (ڕۆژین یوونس) تەمەن (١٠) ساڵان و (مەهدی ئیخیاردین) سێ ساڵان،

که کوڕێکی منداڵی خاوەن پێداویستی تایبەتییە. لە‌ فیلمەکەدا ئەم سێ منداڵە خوشک و بران و دایک و باوکیان نەماون، تەنها مامێکیان هەیە. ئەیوب لە پێناوی پەیداکردنی بژێوی ژیانی (رۆژین) ی خوشکی و (مادی) برا بچووکی، کە پێویستی بە پارە هەیە بۆ نەشتەرگەرییەکی پێویست، هەموو بەرپرسیارێتییەک دەکەوێتە ئەستۆی ئەیوب، ناچار واز لە قوتابخانە دەهێنێت. کاری کۆڵبەری دەکات لە نیوان رۆژهەڵات و باشووری کوردستاندا (رۆژین) یش، لە پێناوی مادی برایدا ناچاربوو کە شوو بکات، بۆ ئەوەی پارەی مارەییەکەی، بۆ نەشتەرگەریی مادی وەربگرێت. ئەیوب و رۆژین و مادی، زۆر بە جوانی و بە ئاسایی و سەرکەوتووانە، لەم فیلمەدا رۆڵەکانیان بینیوە. ماوەی فیلمەکە (٨٠) خولەکە. ئەم فیلمە باس لە بنەماڵەیەکی بێ دەرەتانی کورد دەکات، کە دایک و باوکیان لەدەست داوە. هەوڵ بۆ مانەوەیان دەدەن.

بۆیەش کۆڵبەرەکان ویسکییان کردە ناو ئاوی خواردنەوەی ئەسپەکانیان تا مەست و سڕببن و سەرما و سۆڵە و گزەبای سارد و بەفر کاریان لێنەکەن و نەوەستن.

(ساتێک بۆ مەستی ئەسپەکان) ژێرنووسیان بۆ چەندین زمانی جیهانی کردووە و لە چەندین هۆڵی گەورەی سینەماکانی شارەکانی وڵاتانی جیهاندا نمایشکرا. چەندین خەڵاتی بەنرخ و بەرزی نێودەوڵەتییان پێبەخشی. بە ه□□ی سەرکەوتنی ئەم فیلمەوە، بەهمەن قوبادی ناوبانگێکی جیهانی لە دەرهێنانی فیلمی سینەماییدا دەرکرد.

شایەنی باسیشە لە ئێستادا (ئەیوب ئەحمەد) گەنجێکە و گەڕاونەتەوە بۆ پێنجوێن. خەریکی کاری کۆڵبەرییە. زۆر حەز دەکات لە فیلمێکی سینەمایی کوردی تازەدا بانگی بکەن و رۆڵێکی بدەنێ.

٣ـ فیلمی (کیسەڵەکانیش دەفڕن) فیلمێکی جەنگی درامییە، لە نووسین و دەرهێنانی هونەرمەندی سینەماکار (بەهمەن قوبادی) یە. کە لە ساڵی (٢٠٠٤) دا نمایش کرا.

چیرۆکی فیلمەکە دەربارەی (٣) منداڵی پەنابەرە لە کەمپێکی ئاوارە کوردەکان، لە نێوان رۆژهەڵات و باکووری کوردستاندا. چاوەڕێی رووخاندنی سەدام حوسێن دەکەن.

لەم فیلمەدا، ژمارەیەکی زۆر لە منداڵانی کوردمان بەشدارییان کردووە. بەڵام سێ لە منداڵەکان رۆڵی پاڵەوانێتییان هەیە، کە ئەمانەن:

١ـ (سران ئیبراهیم) تەمەنی (١٣) ساە، د ب د دگەی و ئانتین و ساجی مەهورا ب خەلکی گوندکان دادنت، بیە بە نازناوی (کاک سەتەلایت) ناویان دبرد. ش ئینگلیزییەکیشی دزانی.
٢ـ خنچەگو (ئاواز لەتیف) تەمەنی (١١) ساە، ری (ئاگرین) ی لەم فیلمەدا هەیە، زر بە جوانی و سروشتی رەکەی بینیو، کچەیەکی ب دایک و ب باوکە. برایەك (٣) ساانی نابیناشی هەیە. خەم و ئەرکی بەخوکرنی براکی کەوتتە سەری.
٣ـ (هش فەیسە رحمان) کە تەمەنی (١٣) ساە و خاونی پداویستی تایبەتییە، لە منداییەو بە هی شرتی کارباو، هەردوو دستەکانی لە شانییەو پزیشک بیویانتو. هش لەم فیلمدا ری (هنگف) ی هەیە. هەروکوو منداکی ئاسایی مەلە و زر کاری تر دکات. زر سەرکەوتووە لە رەکەیدا.
ماوی فیلمی (کیسەەکانیش دفن) (٩٧) خولەکە. ب یەکەمین جار لە سای (٢٠١٤) دا نمایشکرا.
٤ـ فیلمی (بکەس) کە فیلمکی سینەمایی کمیدی درامیی کوردییە. لە نووسین و دهنانی هونەرمەند (کارزان قادر) ب یەکەمین جار لە سای (٢٠١٢) دا نمایشکرا. باس لە دوو برای پاوبیاخکەر دکات، کە لە فیلمکدا ناویان (دانا) و(زانا) یە.
ناوی تەواویان (زمەند تەها ـ دانا) و (سرور فازل ـ زانا) دوو مندای بتوانان.
دیانەوت لە ژیانی پ لە مەینەتی و کوروری هەبن و خیان بگەیەنن بە (سپەرمان) لە ئەمریکا. پیانوایە ئەو دتوانت هەموو کشەکانیان ب چارسەر بکات. دانا و زانا بە سواری کەرکەیان کە ناویان لناو (مایک جاکسن) دست دکەن بە گەشتەکەیان ب ئەمریکا. ماوی فیلمەکە (٩٧) خولەکە. ونەکانی لە باشووری کوردستان گیراون. وریان گاو ب سەر چەندین زمانی جیاوازی جیهانی.
چەندین خەاتی بەنرخی نودەتییان پبەخشی. فیلمکی تایبەتییە ب مندان.
٥ـ (باوک) کورتە فیلمکە بە زمانی (کوردی) و (نەرویجی) یە. لە نووسین و درهنانی هونەرمەند (هیشام زمانی) ی. ماوی فیلمەکە (١٥) خولەکە. دیمەن و ونەکانی لە نەرویج گیراون و درهنراو. ب یەکەم جار لە سای (٢٠٠٥) دا، لە

نەرویج نمایش کرا.
ئەم فیلمە‌ باس لە باوکێک و لە‌ کوڕە (١٠) ساڵانەکەی کە ناوی (بڕوا ئاکۆ رەسووڵ)ە. کە پاڵەوانی فیلمەکەیە. کە‌ بە قاچاغی هاتوونەتە نەرویج. لە یەکێک لە کامپەکاندان. مافی پەنابەرییان رەتدەکرێتەوە، پۆلیس باوکەکە دەگرن و سواری ئۆتۆمبێلی پۆلیسی دەکەن بۆ گەڕانەوە، منداڵەکەی بە گریانەوە هاواردەکات باوکە جێم مەهیڵە. کە پۆلیس لێی دەپرسن ئەوە کوڕەتە؟ بە نەخێر کوڕی من نییە وەڵامی پۆلیس دەداتەوە. بۆ ئەوەی کوڕەکەی مافی پەنابەری وەربگرێت. ئەم فیلمە لە نەرویج و لە دەوڵەتانی ئەوروپادا نمایش کرا و زۆر کەسی هێنایە گریان. زیاتر لە (٤٠) خەڵاتی بەنرخی بەدەستەێنا.
٦ـ فیلمی (کۆچەری بچکۆل) هونەرمەند (بەتین قوبادی) سینارێوی نووسیوە و بۆ سینەمای دەرھێناوە، بەرھەمھێنانی (محەمەد ئەحمەدی) یە. وێنە و دیمەنەکانی ئەم فیلمە لە ئێران و تورکیادا گیراون. لە ساڵی (٢٠١٩) دا بەرھەمھێنراوە. بۆ یەکەم جاریش لە ساڵی (٢٠٢١) دا، لە یەکەمین فێستیڤاڵی فیلمی سینەمایی کوردی لە شاری (مۆسکۆ) لە رووسیا، لە هۆڵی سینەمایی (ئوکتۆبەر) نمایشکرا.
لە‌ (کۆچەری بچکۆل) دوو منداڵی کورد کە بران، ناویان (یوسف مەحمود عەبدولقادر) و (محەمەد مەحمود عەبدولقادر) ە، رۆڵی سەرەکییان هەیە.
٧ـ بێجگە لەو فیلمانەی کە باسمان کرد، لە چەند فیلمێکی سینەمایی تری کوردیدا، منداڵانی کورد رۆڵیان تێیاندا هەیە.

رەزا شوان
نەرویج: ٥/ یوولی/٢٠٢٢